

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše (soudce zpravodaje) a soudců Pavla Molka a Lenky Bursíkové v právní věci žalobce: **V. B. N.**, zast. Mgr. Jiřím Douskem, advokátem se sídlem 8. března 21/13, Liberec, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2176/2 Praha 3, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 10. 7. 2025, č. j. CPR-11415-3/ČJ-2025-930310-V235 a CPR-11415-4/ČJ-2025-930310-V235, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec ze dne 1. 9. 2025, č. j. 60 A 14/2025-34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud se v tomto usnesení zabýval tím, zda je kasační stížnost žalobce přijatelná, tedy zda svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

I. Vymezení věci

[2] Žalovaný v záhlaví uvedenými rozhodnutími zamítl odvolání žalobce a potvrdil prvostupňová rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Libereckého kraje, odboru cizinecké policie, ze dne 3. 2. 2025, kterým bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen “zákon o pobytu cizinců”) rozhodnuto o správním vyhoštění se zákazem vstupu na území členských států Evropské unie po dobu 1 roku a náhrada nákladů řízení spojených se správním vyhoštěním.

[3] Proti rozhodnutím žalovaného se žalobce bránil žalobou, kterou Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci v záhlaví uvedeným usnesením odmítl jako opožděnou.

Žalobci byla napadená rozhodnutí doručena 14. 7. 2025 a žalobu podal 12. 8. 2025. Podle § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 72 odst. 1 s. ř. s. lze však žalobu proti správnímu rozhodnutí o vyhoštění cizince podat do 10 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni a zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout. Z rozsudku NSS ze dne 13. 9. 2019, č. j. 9 Azs 148/2018-26, krajský soud dovodil, že se desetidenní lhůta vztahuje i na rozhodnutí o náhradě nákladů řízení o správním vyhoštění.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti napadenému rozsudku kasační stížnost. V ní namítal, že se krajský soud odmítnutím žaloby dopustil přepjatého formalismu, jelikož v odůvodnění svého usnesení nepřihlédl k povaze věci.

[5] Podaná žaloba směřovala proti rozhodnutí o správním vyhoštění na dobu jednoho roku, což je samo o sobě velmi závažným zásahem do práv stěžovatele, zejména práva na respektování soukromého a rodinného života. To je ještě umocněno tím, že se stěžovatel do celé situace dostal bez svého zavinění. Za účelem prodloužení svého pobytu na území ČR požádal o právní pomoc advokátku. Ta jej však o dalším postupu neinformovala a jako první písemnost ve věci mu bylo doručeno rozhodnutí správního orgánu I. stupně o správním vyhoštění.

[6] Krajský soud svým přepjatě formalistickým způsobem zasáhl do jeho ústavně zaručeného práva na soudní ochranu. Okázal na judikaturu Ústavního soudu, podle které je uplatnění přepjatého formalismu v extrémním rozporu s principy spravedlnosti a vede k jejímu odepření.

[7] Stěžovatel dodal, že Ústavní soud i NSS opakovaně judikují, že výklad lhůt a procesních pravidel nesmí vést k nepřiměřenému omezení přístupu k soudu. Obzvláště v případech, kdy se jedná o rozhodnutí s tak závažnými důsledky, jako je vyhoštění.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným usnesením a navrhl její zamítnutí.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přijatelností kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[10] Kasační stížnost není přijatelná.

pokračování

[11] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu podat *do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.*

[12] Podle § 172 odst. 2 s. ř. s. musí být žaloba proti rozhodnutí o správním vyhoštění podána *do 10 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Zmeškání lhůty nelze prominout.*

[13] Soud úvodem předesílá, že stěžovatel nevznesl žádnou argumentaci stran přijatelnosti kasační stížnosti. Dále ani netvrdí, že by mu napadená rozhodnutí byla doručena později a žaloba proto byla podána včas. Úvodem kasační stížnosti i sám konstatuje, že zákonná lhůta pro podání žaloby proti správnímu rozhodnutí o vyhoštění cizince je desetidenní. Krajskému soudu vytýká pouze to, že žalobu odmítl, aniž by se zabýval zásahem takového rozhodnutí do jeho práva na soukromý a rodinný život, což považuje za přepjatý formalismus.

[14] Odpověď na tuto otázku však plyne z již existující judikatury. Zjistí-li krajský soud opožděnost žaloby, je povinen v každé fázi řízení o ní tuto skutečnost zohlednit a se žalobou naložit způsobem, který zákon předvídá, tedy ji odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. b) *in fine* s. ř. s. (rozsudek NSS ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 As 11/2005-72). Pro tento závěr hovoří mimo jiné jednoznačná dikce § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců (rozsudek NSS ze dne 22. 4. 2022, č. j. 3 Azs 67/2022-33). Současně platí, že je-li žaloba podána opožděně, nemůže soud zkoumat, z jakých důvodů nebyla dodržena lhůta k jejímu podání, v důsledku jakých skutečností došlo k překročení lhůty, či kdo zmeškání lhůty zavinil. Soud nemůže svým rozhodnutím zmeškání lhůty prominout a žalobou napadené rozhodnutí věcně přezkoumat (rozsudek NSS ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 Ads 4/2004-57, č. 88/2004 Sb. NSS).

[15] Námitkou zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele se v případě odmítnutí žaloby podané proti rozhodnutí o správním vyhoštění pro opožděnost zabýval Ústavní soud v usnesení ze dne 17. 12. 2019, sp. zn. I. ÚS 3880/19. Uvedl, že právě v rámci řízení o správním vyhoštění jsou správní orgány nuceny posuzovat sociální a rodinné vazby cizince na území České republiky. Požadavek dostatečného vypořádání těchto okolností je dán § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců nelze vydat rozhodnutí o správním vyhoštění, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. K přezkumu rozhodnutí o vyhoštění soudy z hlediska těchto okolností by však mohlo dojít teprve na základě žaloby splňující zákonem dané procesní požadavky, zejména řádné a včasné podání. Ústavní soud uzavřel, že krajské soudy nemohou k těmto argumentům přihlížet při posuzování objektivního kritéria včasnosti podání žaloby. Ústavní soud v citovaném usnesení nadto konstatoval, že žalobu lze odmítnout pro opožděnost toliko v případě, kdy je nesporné, že nebyla podána včas. Odmítnutí žaloby, o jejíž včasnosti byly dány pochybnosti, by znamenalo nepřípustné odepření spravedlnosti porušující právo na spravedlivý proces. To však není případ stěžovatele, jelikož ten ani netvrdí, že by byly dány pochyby o tom, že žalobu podal až po uplynutí lhůty uvedené v § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců.

[16] Krajský soud proto postupoval v souladu s existující judikaturou a odmítnutím žaloby se nedopustil žádného pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[17] V neposlední řadě nemůže založit přijatelnost kasační stížnosti ani námitka, že postup krajského soudu byl přepjatě formalistický. Krajský soud při odmítnutí žaloby postupoval v souladu se zákonem a výše citovanou judikaturou. Ústavní soud ve své judikatuře k institutu lhůty konstatoval, že jeho smyslem je snížení neurčitosti při uplatňování práv, časové omezení stavu nejistoty v právních vztazích a urychlení procesu rozhodování s cílem reálného dosažení zamýšlených cílů (nález ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, č. 30/1998 Sb.). Institut lhůty sám o sobě nemůže být protiústavní, ačkoli se tak může jevit s ohledem na konkrétní okolnosti, které s danou lhůtou souvisí (nález Ústavního soudu ze dne 6. 6. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 46/2000). Takovými okolnostmi však může být pouze nemožnost uplatnění práva ve lhůtou stanoveném časovém úseku, svévole zákonodárce při stanovení lhůty či nemožnost uplatnění práva pro určitou skupinu subjektů v důsledku zrušení zákonné podmínky uplatnění práva pro její protiústavnost (nález Ústavního soudu ze dne 16. 10. 2012, Pl. ÚS 16/12). Jedná se tedy o specifické judikaturou dovozené situace, nikoliv například jen o to, že se lhůta v konkrétním případě může jevit přísnou. To je naopak v souladu s judikaturou citovanou výše, neboť taková lhůta slouží k urychlení procesu rozhodování a co nejrychlejšímu odstranění stavu nejistoty. Uvedené je právě případem i lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí o správním vyhoštění. Ostatně i ustálená rozhodovací praxe NSS potvrzuje, že za včas podanou žalobu proti rozhodnutí o správním vyhoštění lze bez dalšího považovat pouze tu, která byla podána ve lhůtě stanovené v § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců (například rozsudky NSS ze dne 14. 9. 2021, č. j. 3 Azs 27/2021-16, ze dne 16. 3. 2021, č. j. 10 Azs 37/2021-16, ze dne 13. 8. 2020, č. j. 9 Azs 182/2020-36, či ze dne 28. 11. 2019, č. j. 1 Azs 225/2019-17).

[18] V posuzované věci tak nevyvstala žádná otázka z oblasti práva hmotného či procesního, k níž by se judikatura dosud nevyjádřila nebo v níž by byla rozporná. Nejvyšší správní soud nezjistil ani žádné zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného či procesního práva.

[19] Nejvyšší správní soud dodává, že o připojeném návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nerozhodoval. Odkladný účinek působí jen do skončení řízení o kasační stížnosti. Soud však rozhodl o samotné kasační stížnosti bez zbytečného odkladu po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro vydání rozhodnutí. Rozhodování o odkladném účinku tak skončením řízení o kasační stížnosti pozbylo smyslu (rozsudek NSS ze dne 22. 2. 2024, č. j. 8 As 275/2023-86).

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Vzhledem k tomu, že krajský soud rozhodl v souladu s ustálenou a jednotnou judikaturou, která poskytuje odpověď na stěžovatelem vznesené kasační námitky, a nepochybil ani při výkladu hmotného či procesního práva, Nejvyšší správní soud nepřistoupil k meritornímu přezkumu kasační stížnosti, a podle § 104a s. ř. s. ji odmítl pro nepřijatelnost.

pokračování

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 18). Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. října 2025

Petr Mikeš
předseda senátu